

KORKEAKOULUOPISEKELIJOIDEN EDUNVALVONTA UUTISISSA

Kuinka SAMOK ja SYL näkyvät Ylen korkeakouluopiskelijoita koskevassa verk-
kouutisoinnissa?

Taru Kyllönen
Opinnäytetyö
Kevät 2025
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Journalismin suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Taru Kyllönen

Opinnäytetyön otsikko: Korkeakouluopiskelijoiden edunvalvonta uutisissa – kuinka SAMOK ja SYL näkyvät Ylen korkeakouluopiskelijoita koskevassa verkkouutisoinnissa?

Työn ohjaaja: Satu Koho

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2025

Sivumäärä: 36 + 1 liite

Tässä opinnäytetyössä tarkastelin korkeakouluopiskelijoiden edunvalvontajärjestöjen, eli Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOKin ja Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) näkymistä Ylen verkkouutisoinnissa aikavälillä 31.8.2023–1.9.2024. Tarkastelin järjestöjen näkymistä määrällisen analyysin ja sisällönanalyysin keinoin, minkä lisäksi haastattelin järjestöjen viestinnän asiantuntijoita.

Analyysissä kävi ilmi, että SYL mainitaan selkeästi useammassa jutussa kuin SAMOK. Molemmat järjestöt tunnustetaan korkeakouluopiskelun asiantuntijoiksi, sillä järjestöt mainitaan useimmin valtakunnallisesti korkeakouluopiskelijoita koskevissa aiheissa. Asiantuntijuutta tukee myös se, että uutiskärkeä tarkastellessani huomasin, etteivät uutiset yleensä itsessään liity järjestöihin, vaan järjestöt kommentoivat kyseisiä uutisia.

Juttujen sisältöä analysoidessani kävi ilmi, että erot järjestöjen näkyvyydessä selittyvät pitkälti sillä, mistä aiheista uutisia tehdään. Siihen, miksi SYLiä koskevia aiheita julkaistaan enemmän, on monia syitä: järjestöjen historia, tunnettavuus ja aktiivisuus, yliopisto-opiskelijoiden perinteet, ammattikorkeakoulutuksen arvostus, yleisessä julkisessa keskustelussa pinnalla olevat aiheet sekä toimittajien omat taustat.

Juttujen sisällöstä löytyi muutamia toistuvia kehyksiä, joita ovat politiikka, opiskelijaelämä ja talous. Mainittujen kehyksien lisäksi useissa jutuissa asiasanoina voisi käyttää esimerkiksi termejä opiskelijoiden toimeentulo, hallituksen päätökset ja sosiaaliturva.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Program in Communication
Option of Journalism

Author: Taru Kyllönen

Title of thesis: Student advocacy in the news – how are SAMOK and SYL showing in Yle’s online news?

Supervisor: Satu Koho

Term and year when the thesis was submitted: spring 2025

Number of pages: 36 + 1 appendix

In this thesis I analysed how Finnish advocacy organizations of university students, National Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences – SAMOK and National union of university students in Finland (SYL), show in Yle’s online news articles. I examined articles that were published between 31.8.2023 and 1.9.2024. In this thesis I used quantitative analysis and content analysis. I also interviewed the communication advisors of the organizations.

Quickly I learnt that SYL is mentioned more often than SAMOK. Both are still seen as advisors of university students. SYL gets higher number of mentions because the topics of the news are more about university students than students in universities of applied sciences.

There are some themes that most of the articles fit in. Those topics are politics, student life and economy. Most of the articles could also have keywords like income of students, student life and social security.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	2
ABSTRACT	3
1 JOHDANTO	5
2 AIEMMAT TUTKIMUKSET.....	6
3 KESKEISET KÄSITTEET	8
3.1 Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK.....	8
3.2 Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)	8
3.3 Juttutyypit	9
3.4 Juttujen osat, uutiskynnys, uutiskriteerit ja uutiskärki	10
4 TUTKIMUSMENETELMÄT	11
4.1 Määrällinen tutkimus	11
4.2 Sisällönanalyysi ja kehysanalyysi	11
4.3 Teemahaastattelu	12
5 AINEISTO	13
6 ANALYYSI	14
6.1 Mainintojen määrä	14
6.2 Juttujen sisältö	18
7 HAASTATTELUT	22
7.1 SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija	22
7.2 SYLin viestintäasiantuntija	23
8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	26
8.1 Miksi SYL näkyy SAMOKia enemmän?.....	26
8.2 Mitä jutuissa nousee esiin?.....	28
8.3 Tutkimuksen haasteita ja jatkotutkimusaiheita	29
LÄHTEET	32

1 JOHDANTO

Korkeakouluopiskelijoiden edunvalvontajärjestöt Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ja Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) edustavat korkeakouluopiskelijoita. Tässä opinnäytetyössä tarkastelen, kuinka SAMOK ja SYL näkyvät korkeakouluopiskelijoita koskevassa Ylen verkkouutisoinnissa.

Käytän opinnäytetyössäni kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusta. Tarkastelen Ylen verkkouutisia ajalta 31.8.2023–1.9.2024. Aineisto on koottu Ylen verkkosivuilta hakusanoilla ”korkeakouluopiskelijat”, ”opiskelijakuntien liitto” ja ”ylioppilaskuntien liitto” kategoriasta uutiset. Aineisto koostuu yhteensä 71 jutusta.

Käytän tutkimuksessa kvantitatiivista tutkimusta sisällönerittelyyn. Kvalitatiiviseen tutkimukseen poimin aineistosta uutiset, joissa vähintään toinen järjestöistä on mainittu. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa teen kehysanalyysin, jonka avulla pyrin selvittämään, missä yhteyksissä ja mistä näkökulmasta järjestöt mainitaan uutisissa. Osana opinnäytetyötä haastattelen SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija Aleksii Airaksista ja SYLin viestintäasiantuntija Antti Kiveä siitä, miten järjestöt viestivät ja miten he kokevat median tarttuvan tarjoamiinsa aiheisiin.

Aihe kiinnostaa minua erityisesti siksi, että toimin itse SAMOKin hallituksessa vuonna 2025. Yhtenä vastuualueenani minulla on viestintä, jota toteutan yhdessä SAMOKin viestinnän asiantuntijan kanssa.

Ennakkoon oletan, että SAMOK ja SYL näkyvät laajasti korkeakouluopiskelijoita koskevassa uutisoinnissa, sillä molemmat järjestöt esiintyvät asiantuntijoina korkeakouluopiskeluun liittyen. Kuitenkin uskon SYLin näkyvän uutisoinnissa jonkin verran enemmän, sillä ajattelen järjestön olevan tunnetumpi.

Opinnäytetyössä käytän tekoälyä apuna haastatteluiden litteroimisessa ennen lopulliseen muotoon kirjoittamista.

2 AIEMMAT TUTKIMUKSET

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOKia ja Suomen ylioppilaskuntien liittoa (SYL) on käsitelty useissa tutkimuksissa. Lähimpänä aiheitani on uskoakseni Arto Kekkosen pro gradu -tutkimus, jossa hän tarkastelee SAMOKin ja SYLin yhteiskampanjointia sosiaalisessa mediassa vuoden 2015 eduskuntavaalien yhteydessä. Tutkimuksessaan Kekkonen toteaa, että kampanja on hyvin perinteinen etujärjestökampanja, joka ei ennen vaaleja onnistunut juurikaan mobilisoimaan muita sidosryhmiä kuin opiskelijajärjestöjä ja niiden aktiiveja. (Kekkonen 2016.)

SYLin viestintää on tarkasteltu tarkemmin esimerkiksi artikkelissa, jossa tarkastellaan SYLin tilaaman "Isänmaan Toivon Kultainen Kirja" -lyhytelokuvan näkökulmasta korkeakouluopiskelijoiden elämää ja opintososiaalisia kysymyksiä 1950-luvun alussa. Artikkelissaan Nieminen toteaa, että lyhytelokuva esittää korkeakouluopiskelijoita koskevia opintososiaalisia kysymyksiä sekä SYLin ja ylioppilaskuntien ratkaisuja niihin. Lisäksi Nieminen toteaa lyhytelokuvan sävyn olleen positiivinen ja parempaan tulevaisuuteen uskova. (Nieminen 2019.)

Lisäksi Annamari Sipilän SYLin kannanottoon vastineeksi kirjoittaman kolumnin reaktioita on tutkittu kandintutkielman verran. Kaukio löysi kandinsa aineiston mielipidekirjoituksista seitsemän kehystä, joiden käytössä esiintyi myös päällekkäisyyksiä. Jokaisessa aineiston mielipidekirjoituksista yksi päänäkökulmista on opiskelijoihin ja nuoriin kohdistuva syyllistäminen. (Kaukio 2020.)

SYLin varsinaista edunvalvontavaikuttamista on tutkittu Johanna Hellstenin pro gradu -tutkimuksessa, joka käsittelee opintotuen kokonaislainsäädännön syntyä ja SYLin toimintaa siihen liittyen. Tutkimuksen lähteissä on käytetty esimerkiksi SYLin hallituksen kokouksien pöytäkirjoja. Hellstenin tutkimuksesta on vapaasti saatavissa ainoastaan tiivistelmä. Tiivistelmästä käy ilmi, että SYLillä on ollut merkittävä rooli opintotuen muodostumisessa. (Hellsten 2001.)

SAMOK on ollut toimeksiantajana opinnäytetöissä. Yksi niistä on Elina Mäkelän selvitys SAMOKin järjestämistä tapahtumista. Opinnäytetyössä selvitettiin, mitkä tapahtumista ovat oleellisia, millaisia odotuksia osallistujilla on tapahtumista sekä

onko osallistujien tarpeet huomioitu tapahtumissa. Opinnäytetyössään Mäkelä toteaa, että vastaajat ovat yleisesti tyytyväisiä SAMOKin tapahtumiin, mutta kehitettävää olisi sektoritapaamisissa, osallisuudessa ja yhteistoiminnassa. (Mäkelä 2011.)

Anna Laurilan opinnäytetyössä puolestaan oli tavoitteena antaa SAMOKille konkreettisia keinoja siihen, kuinka strategiaa voisi jalkauttaa ja strategista johtamista suorittaa ja kehittää. Opinnäytetyössään Laurila toteaa, ettei strategiaa pitäisi lähestyä muusta toiminnasta irrallisena osana, vaan se tulisi saada osaksi muuta toimintaa. (Laurila 2021.)

3 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyön kannalta oleellisia käsitteitä. Opinnäytetyössä keskeisessä roolissa ovat korkeakouluopiskelijoiden edunvalvontajärjestöt, joita ovat Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK sekä Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL).

Järjestöjen lisäksi avaam journalismin käsitteitä. Journalismi on yksi joukkoviestinnän muoto. Oleellista siinä on totuudenmukaisen ja olennaisen tiedon välitys, kriittinen yhteiskunnan tarkastelu ja vallankäytön valvonta sekä sananvapauden ja julkisen keskustelun edistäminen. (Kuutti 2012, 68.) Journalismin käsitteistä avaam seuraavat käsitteet: opinnäytetyön kannalta oleelliset juttutyypit, jutun osat, uutiskriteerit ja uutiskärki.

3.1 Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK on ammattikorkeakouluopiskelijoiden valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. SAMOK valvoo AMK-opiskelijoiden etuja sekä toimii opiskelijakuntien äänenä. (SAMOK 2021). SAMOKin jäsenenä on 22 opiskelijakuntaa (SAMOK 2023a). Suomessa on 24 ammattikorkeakoulua (Arene 2023), eli aivan kaikki opiskelijakunnat eivät ole SAMOKin jäseniä.

Ammattikorkeakoulussa on lain mukaan oltava opiskelijakunta (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 49§.), mutta opiskelijakunnan jäsenyys on vapaaehtoinen. Yhteensä SAMOK edustaa noin 175 000 ammattikorkeakoulun opiskelijaa, joista noin 54 000, eli noin kolmasosa, on opiskelijakuntien jäseniä (SAMOK 2025a). SAMOK on perustettu vuonna 1996 (SAMOK 2025b).

3.2 Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) edustaa yliopisto-opiskelijoita. SYL valvoo yliopisto-opiskelijoiden etua ja tuo nuoren sukupolven ääntä kuuluviin. SYLin

jäseniä ovat kaikkien Suomen yliopistojen ylioppilaskunnat. (SYL 2025a.) SYL on perustettu vuonna 1921 (European Student Union 2025).

Myös ylioppilaskuntien olemassaolo on pakollista lain mukaan. Lisäksi laissa on määritelty, että jokainen yliopiston opiskelija, joka on otettu opiskelijaksi alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon, kuuluu ylioppilaskuntaan. (Yliopistolaki 558/2009, 46§). SYL edustaa noin 140 000 opiskelijaa (SYL 2025a.), joista jokainen on lain velvoittamana ylioppilaskunnan jäsen.

3.3 Juttutyypit

Uutinen on journalistinen juttutyyppi, joka tyypillisesti kertoo uudesta, yllättävästä ja merkittävästä ajankohtaisesta aiheesta. Se viittaa myös asiaan, josta voi odottaa uutta tietoa pian. Uutinen voidaan myös itsessään jaotella erilaisiin uutistyypeihin. (Kuutti 2012, 209.) Verkko-uutisella viitataan uutiseen, joka on julkaistu verkkoalustalla.

Artikkeli on taustoittava juttutyyppi, joka ei ole reportaasi tai henkilökuva. Se on pitkä juttu, joka voi olla muodoltaan monenlainen. Artikkelin yleensä keskittyy tiettyyn aiheeseen ja käsittelee aihetta laajasti ja monipuolisesti. Tyypillisesti artikkeli vaatii paljon taustatyötä, kuten materiaaleihin, asiakirjoihin ja tilastoihin tutustumista sekä haastatteluja. (Utismedian liitto 2025a.)

Henkilöjuttu kertoo ihmisen tarinan. Haastateltava on usein julkisuudessa oleva henkilö tai esimerkiksi oman alansa kiinnostava asiantuntija. Henkilöjutuissa tärkeää on yleensä kiinnostavuus ja ajankohtaisuus. Jutut voivat olla hyvin eri mittaisia, ne voivat olla lyhyitä esittelyitä, monen sivun syvällisiä elämäntarinoita tai mitä vain niiden väliltä. (Utismedian liitto 2025b.)

Asiahaastattelussa joku kertoo näkemyksensä jostain ajankohtaisesta aiheesta. Siinä missä henkilöjuttu keskittyy haastateltavan tarinaan, keskittyy asiahaastattelu johonkin tiettyyn aiheeseen. (Utismedian liitto 2025c.)

3.4 Juttujen osat, uutiskynnys, uutiskriteerit ja uutiskärki

Määrällisessä analyysissä tarkastelen järjestöjen näkymistä eri osissa juttua, eli otsikossa, ingressissä ja kuvissa. Ingressillä tarkoitetaan jutun alkua, jossa on tiivistettynä jutun tärkein tai mielenkiintoisin sisältö (Kuutti 2012, 59). Verkkojuttuissa ingressi on usein ennen kuvaa. Pääkuvalla tarkoitetaan jutun ensimmäistä kuvaa. Avaan käsitteen, koska tarkastelen opinnäytetyössäni myös SAMOKin ja SYLin näkymistä juttujen kuvituksessa.

Uutiskriteerit määrittelevät sen, tehdäänkö asiasta uutinen, eli ylittääkö se uutiskynnyksen (Uutismedian liitto 2025d). Uutiskynnys voi elää päivän aikana useita kertoja ja päivän ykkösuutinen voi vaihtua verkossa useita kertoja. Verkkolehdessä uutiskynnys on matalammalla myös siksi, että tilaa on periaatteessa rajattomasti. (Sanomalehtien liitto 2014, 22.)

Uutiskriteerejä listataan useilla eri tavoilla, mutta perinteisiä uutiskriteerejä ovat ajankohtaisuus, paikallisuus tai läheisyys, yleinen kiinnostavuus, merkittävyys, laajuus, poikkeuksellisuus tai yllätyksellisyys, voimakkuus sekä hyödyllisyys. Mitä useampia uutiskriteereitä aihe täyttää, sitä suurempi uutinen on. (Sanomalehtien liitto 2014, 22.)

Tyypillinen tapa aloittaa uutinen on kertomalla tärkein asia ensin. Uutisen tärkeintä asiaa kutsutaan uutiskärjeksi, jonka ympärille koko juttu rakentuu. Yleensä uutiskärki on nostettu myös otsikkoon. Vähemmän tärkeät asiat kirjoitetaan uutisen loppupuolelle, josta uutista voidaan tarvittaessa lyhentää. (Uutismedian liitto 2025d.)

4 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa esittelen opinnäytetyössä käyttämäni tutkimusmenetelmät, joita on määrällinen tutkimus, sisällönanalyysi ja haastattelu.

4.1 Määrällinen tutkimus

Määrällinen tutkimus vastaa kysymyksiin kuinka moni, kuinka paljon ja miten usein. Määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta käytetään, kun tutkittavia asioita ja niiden ominaisuuksia käsitellään numeroiden avulla. Tutkimuksen tulokset esitetään numeroina ja tulkitaan sekä selitetään kirjallisesti. (Vilka, 2007, 13–14.)

Vilkan mukaan määrällisellä tutkimuksella on tavoitteena selittää, kuvata, vertailla tai ennustaa. Tässä opinnäytetyössä käytän vertailevaa tutkimusta. Vilka selittää vertailevan tutkimuksen tavoitteena olevan parempi ymmärrys tutkittavaan asiaan useamman tutkimuskohteen avulla. Samalla tuodaan esiin eroja tutkimuskohteiden välillä. (Vilka 2007, 19–21.)

Opinnäytetyössäni käytän määrällistä tutkimusta selvittämään, kuinka usein SAMOK ja SYL mainitaan Ylen verkkouutisissa. Lisäksi selvitän, kuinka usein järjestöt mainitaan otsikossa, ingressissä ja kuvissa. Selvitän myös, kuinka useaan juttuun järjestöjen edustajia on haastateltu ja kuinka usein opiskelija- tai ylioppilaskunnat mainitaan jutuissa. Vertailen tuloksia aineistoni kaikkien uutisten määrään sekä lisäksi järjestöjen tuloksia keskenään.

4.2 Sisällönanalyysi ja kehysanalyysi

Opinnäytetyössäni teen laadullista tutkimusta sisällönanalyysin avulla. Sisällönanalyysillä pyritään saamaan tiivistetty ja yleismuotoinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sen avulla aineisto saadaan järjesteltyä johtopäätöksien tekoa varten. Aineiston käsittely perustuu loogiseen päättelyyn ja tukintaan hajottamalla aineisto osiin ja kokoamalla se uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, luku 4.)

Sisällönanalyysia teen opinnäytetyössäni myös kehysanalyysin avulla. Kehyksen (frame) käsite toimii hyvin perustyökaluna mediatutkimukseen. Lisäksi käsite liittyy siihen, kuinka esimerkiksi journalistit käsittelevät informaatiotulvaa sovittamalla siihen tiettyjä kehyksiä. Yksittäinen asia voidaan ympäröidä erilaisilla kehyksillä, mikä muuttaa sen luonteen erilaiseksi. Kehys voidaan valita tiedostaen tai tiedostamatta, jolloin voidaan saada asia näyttämään halutulta. (Karvonen 2000, 78.)

Kehykseen kuuluu ennakkokäsitys siitä, miten asia on muodostunut ja mikä siinä on merkittävää. Tämä ohjaa korostamaan asian tiettyjä puolia ja jättämään huomiotta ne, joita pidetään vähemmän merkittävänä. (Karvonen 2000, 82.) Journalismissa kehys siis vaikuttaa siihen, miten tietystä aiheesta uutisoidaan tai esimerkiksi siihen, ketä haastatellaan.

Useimmille maailman tapauksista löytyy rutiininomainen vakiotulkinta, jonka avulla aihetta tarkastellaan (Karvonen 2000, 81). Opinnäytetyössäni selvitän, millaisissa kehyksissä SAMOK ja SYL mainitaan Ylen jutuissa. Tarkastelen, millä uutiskriteereillä ja uutiskärjellä jutut on tehty ja millainen juttutyyppe on kyseessä. Pysin myös löytämään jokaisesta artikkelista muutamia asiasanoja sekä selvittämään, toistuvatko samat asiasanat useissa jutuissa.

4.3 Teemahaastattelu

Tutkimushaastattelussa haastattelulla on välillinen arvo tutkimusprosessissa ja se perustuu käsitteisiin, merkitykseen ja kieleen. Tutkimushaastatteluun haastattelumuotoja on useita, joista käytän opinnäytetyössäni teemahaastattelua. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, eli kysymykset ovat kaikille samat, mutta niidenjärjestys ja sanamuoto voivat vaihdella. Teemahaastattelu keskittyy tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelulle erityistä on se, että kaikkia yksilön kokemuksia, ajatuksia ja uskomuksia voidaan tutkia menetelmän avulla. (Hirsjärvi & Hurme 2022, luku 4.)

Opinnäytetyössäni selvitän teemahaastattelun avulla, kuinka järjestöt viestivät erityisesti medialle ja millaiseksi he kokevat oman medianäkyvyytensä. Haastattelen tutkimusta varten SAMOKin ja SYLin viestinnän asiantuntijoita.

5 AINEISTO

Aineistona tutkimuksessa on Ylen verkkouutisia aikaväliltä 31.8.2023–1.9.2024. Aineisto on koottu Ylen verkkosivuilta hakusanoilla ”korkeakouluopiskelijat”, ”opiskelijakuntien liitto” ja ”ylioppilaskuntien liitto” kategoriasta uutiset.

Tilastoin aineistoon sekä SAMOKista että SYListä seuraavat asiat: onko yhdistys mainittu uutisessa, kumpi on mainittu ensin, onko yhdistys mainittu otsikossa, onko yhdistys mainittu ingressissä, liittyykö kuva yhdistykseen, onko yhdistyksen kuva pääkuva, onko uutinen tehty yhdistyksen tiedotteen pohjalta, onko uutiseen haastateltu yhdistyksen edustajaa ja onko uutisessa mainittu opiskelijakunta/ylioppilaskunta.

Aineisto koostuu yhteensä 71 julkaisusta. Jätin aineistosta pois 3 uutista, jotka löytyivät hakusanalla ”korkeakouluopiskelijat”, mutta jotka eivät todellisuudessa koskeneet korkeakouluopiskelijoita, vaan esimerkiksi Porin kaupungin taloussuunnitelmia, joissa korkeakouluopiskelijat mainitaan vain ohimennen.

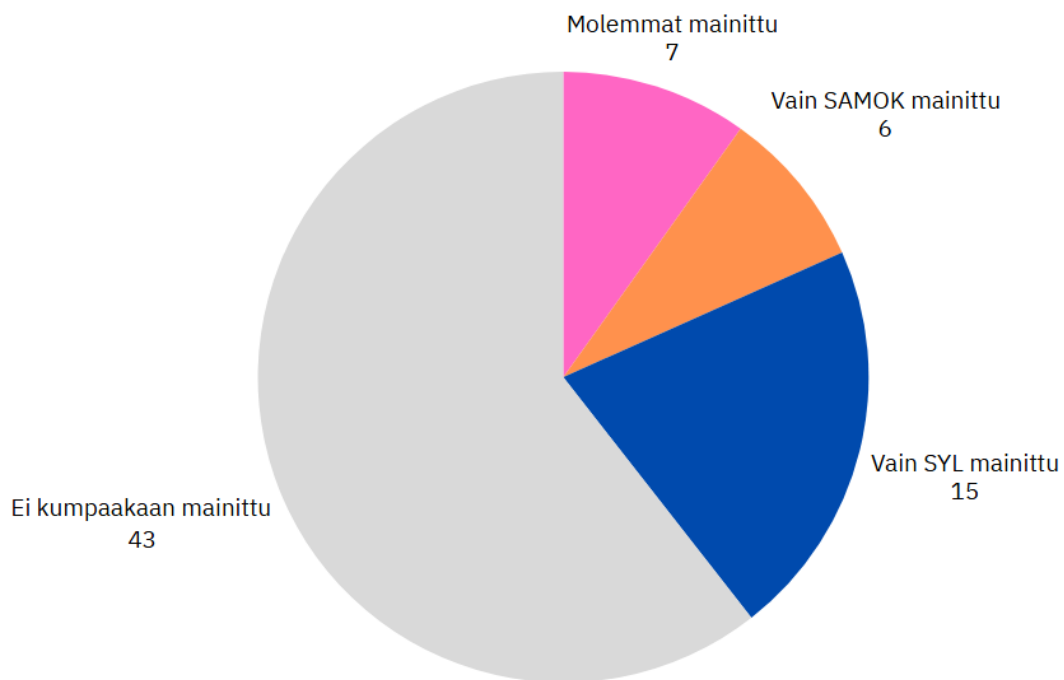
Lisäksi aineistoon kuuluu kaksi haastattelua, joiden kysymykset löytyvät liitteestä 1. Opinnäytetyössä haastateltavina ovat SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija Aleksi Airaksinen sekä SYLin viestintäasiantuntija Antti Kivi. Haastattelut on tehty 5.5.2025 (Antti Kivi) ja 6.5.2025 (Aleksi Airaksinen). Haastattelut on tehty kasvotusten ja nauhoitettu. Haastattelumateriaali opinnäytetyön tekijän hallussa.

6 ANALYYSI

Tässä luvussa tarkastelen aineiston juttuja määrällisen analyysin ja kehysanalyysin avulla.

6.1 Mainintojen määrä

Tarkastelluista 71 jutusta 43:ssa, eli noin 60 prosentissa, ei ollut mainittu SAMOKia tai SYLiä lainkaan (kuva 1). Molemmat yhdistykset on mainittu seitsemän kertaa. Näissä uutisissa ensimmäisenä on mainittu SAMOK kaksi kertaa ja SYL viisi kertaa.

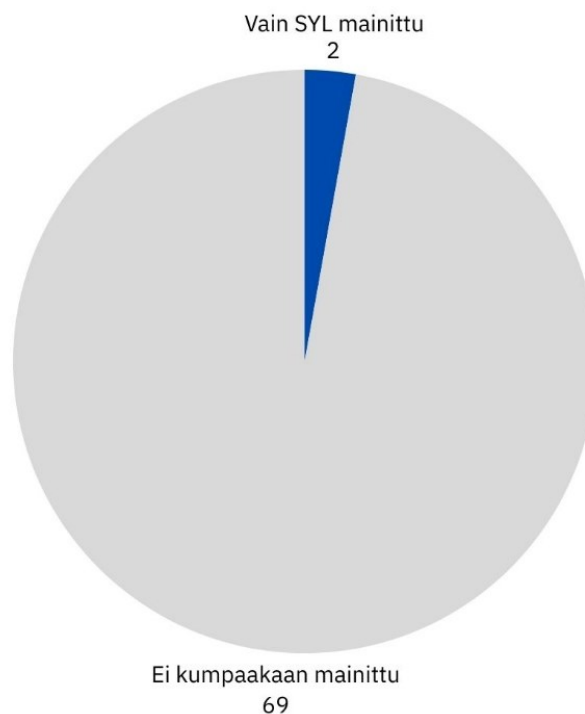

KUVA 1. Aineiston pohjalta tehty diagrammi SAMOKin ja SYLin maininnoista Ylen verkkouutisissa vuoden ajalta.

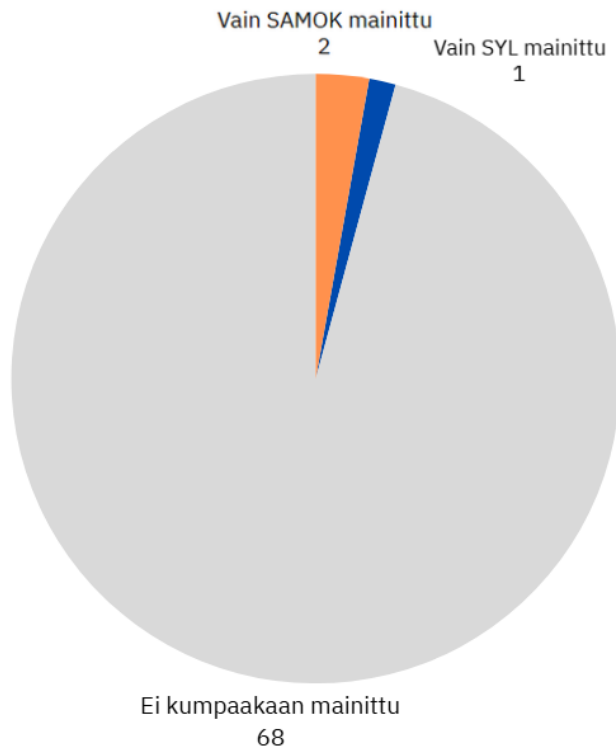
Ainoastaan SYL mainitaan 15 kertaa ja ainoastaan SAMOK kuudesti. Se tarkoittaa, että pelkkä SYL mainitaan noin viidesosassa jutuista. Kun lisätään pelkän

SYLin mainintoihin yhteiset seitsemän mainintaa, SYL mainitaan noin 30 prosentissa jutuista. SAMOKilla vastaava luku on hieman alle 20 prosenttia. Se tarkoittaa, että yksinään SYL mainitaan suunnilleen yhtä monta kertaa kuin SAMOK yksin tai yhdessä SYLin kanssa.

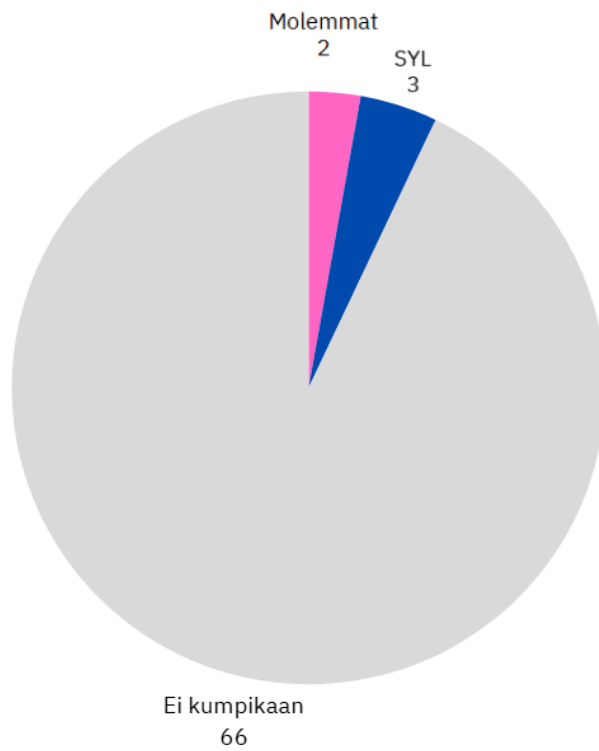
SYL on mainittu uutisen otsikossa kaksi kertaa, kun taas SAMOKia ei kertaakaan (kuva 2). Ingresseissä SAMOK oli mainittu kahdesti, kun taas SYL vain kerran (kuva 3). Kuvissa SAMOK ja SYL näkyivät yhdessä kaksi kertaa ja SYL yksin kolmesti (kuva 4). Jokainen kuvista oli jutun pääkuvana.

KUVA 2. Aineiston pohjalta tehty diagrammi SAMOKin ja SYLin maininnoista Ylen verkkouutisten otsikoissa vuoden ajalta.

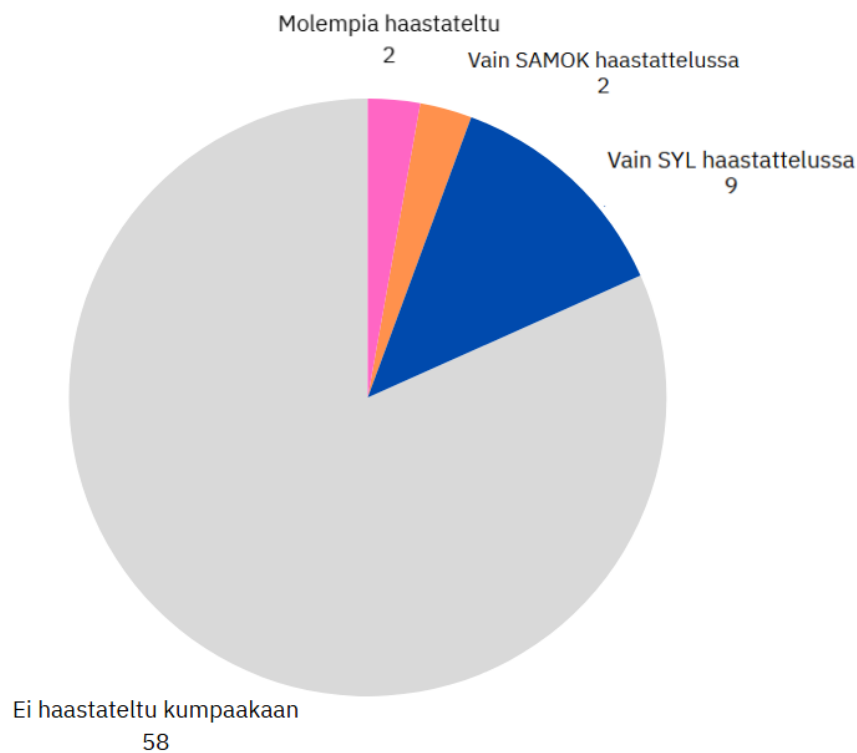

KUVA 3. Aineiston pohjalta tehty diagrammi SAMOKin ja SYLin maininnoista Ylen verkkouutisten ingresseissä vuoden ajalta.

KUVA 4. Aineiston pohjalta tehty diagrammi SAMOKin ja SYLin näkymisestä Ylen verkkouutisten kuvissa vuoden ajalta.

Viisi uutista, joissa SAMOK on mainittu, on tehty SAMOKin tiedotteen pohjalta ja SYLin tiedotteen pohjalta on julkaistu neljä uutista. Suuri ero tulee yhdistyksen edustajien haastattelujen määrässä: molempien edustajia on haastateltu kahdessa jutussa, vain SAMOKin edustajaa kahdessa jutussa ja vain SYLin edustajaa on haastateltu yhdeksässä jutussa (kuva 5).

KUVA 5. Aineiston pohjalta tehty diagrammi SAMOKin ja SYLin edustajien haastatteluista Ylen verkkouutisissa vuoden ajalta.

Opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien näkyvyydessä ei ollut radikaalia eroa. Opiskelijakunnat näkyvät yhteensä 7 jutussa ja ylioppilaskunnat 11 jutussa.

SAMOKin puheenjohtajasta vastaavaa ei ole tehty, vaikka myös SAMOKin puheenjohtaja vaihtui vuodelle 2024 (SAMOK 2023b).

Suurin osa jutuista, joissa ei mainittu kumpaakaan järjestöistä, on vahvasti paikallisia tai hyvin henkilövetoisia asiahaastatteluja, jolloin on loogista, etteivät valtakunnalliset edunvalvontajärjestöt näy jutuissa. Toki 43 jutun joukossa on yksittäisiä juttuja aiheista, joita SAMOK tai SYL olisivat todennäköisesti voineet kommentoida asiantuntijoina.

Kaikissa jutuissa, joissa ainakin toinen järjestöistä on mainittu, uutiskynnyksen ylittämiseen on täytynyt täyttää vähintään kaksi uutiskriteeriä. Uutiskriteereistä useimmin toistuvat ajankohtaisuus, kiinnostavuus ja paikallisuus. Lisäksi useita kertoja toistuvat merkittävyys ja laajuus.

Lähes jokaisessa jutussa tärkein uutiskriteeri on selkeästi ajankohtaisuus. Juttujen julkaisut painottuvat niihin aikoihin, kun Suomen hallitus on ilmoittanut opiskelijoihin kohdistuvista päätöksistä. Näistä syistä myös kuvassa 6 näkyvissä aiheissa korostuu asumistuki, jota ensin pienennettiin ja jonka piiristä opiskelijat myöhemmin siirrettiin opintotuen asumislisälle.

Muista uutiskriteereistä paikallisuus korostuu niissä jutuissa, joissa on mainittu ainoastaan SAMOK. Toisaalta korostuminen johtuu varmasti suurelta osin siitä, että kuudesta jutusta viisi liittyi vähintään osittain SAMOKin organisoimaan mielenilmaukseen ja sen näkymiseen eri kaupungeissa. Mielenilmausten lisäksi SAMOK mainittiin jutussa, jossa puhuttiin siitä, kuinka monet ammattikorkeakoulun opiskelijat kokevat vähättelyä tai tuntevat tutkintonsa yliopistotutkintoa vähempiarvoiseksi.

Jutuissa, joissa on mainittu ainoastaan SYL, aiheiden kirjo on laajempi. Kuusi jutuista käsitteli hallituksen päätöksiä, kolme rasismia ja muut jutut yliopisto-opiskelijoiden perinteitä. Lisäksi juttuihin kuuluu aiemmin mainittu henkilöjuttu SYLin vastavalitusta puheenjohtajasta.

Molemmat järjestöt on mainittu kuudessa opiskelijoiden toimeentuloa käsittelevässä uutisessa ja yhdessä opiskelijavaihtojen vähentymisestä kertovassa

uutisessa. Näissä uutisissa paikallisuus ei ollut merkittävä uutiskriteeri, vaan uutiset olivat vahvasti valtakunnallisia.

Kun tarkastellaan uutisia, joissa vähintään toinen järjestöistä on mainittu, huomataan, että uutiskärjistä vain harva liittyy suoraan SAMOKiin tai SYLiin. Muutama poikkeus on kuitenkin joukossa: vaihto-opintojen suosion laskusta uutisoiminen oli ajankohtaista SAMOKin ja SYLin tiedotteen vuoksi, SYL järjesti tempauksen säätytalolla kehysriihen aikaan, SYLille valittiin uusi puheenjohtaja ja SYL sai aiempaa enemmän yhteydenottoja rasismiin liittyen. Toki aiemmin mainittujen SAMOKin organisoimien mielenilmausten uutiskynnys liittyy välillisesti SAMOKiin, mutta varsinainen uutiskynnys on jutuissa enemmänkin se, että tietyssä kaupungissa järjestettiin mielenilmaus.

Suurin osa uutiskärjistä liittyykin nimenomaan niihin hallituksen päätöksiin, joita jutut käsittelevät. Näitä ovat esimerkiksi se, että hallitus haluaa rajata samanaikaiset tutkinnot yhteen, opiskelijat aiotaan siirtää pois yleisen asumistuen piiristä ja korkojen nousu on saanut opiskelijat huomaamaan, mikä ”ilmaisena” pidetyn lainan hinta on. Lisäksi mukana on muutamia muita uutiskärkiä, kuten se, että Perussuomalaisten nuorten puheenjohtaja kommentoi kansanedustaja Teemu Keskisarjan puheenvuoroa, ammattikorkeakouluissa aloittavilla opiskelijoilla on jo valmiiksi ennako-oletus tutkintonsa vähempiarvoisuudesta ja yliopisto-opiskelijat ovat poistaneet laulukirjoistaan rasistisia ja esineellistäviä sanoituksia.

Kun verrataan juttuja, joissa mainitaan vain toinen järjestöistä, voi todeta, että järjestöjen rooli on jutuissa hyvin erilainen. Kuudesta jutusta, joissa SAMOK mainitaan, kolmessa SAMOK mainitaan käytännössä vain nimeltä, kahdessa viitataan lyhyesti SAMOKin tiedotteeseen mielenilmauksesta ja yhdessä on haastateltu SAMOKin edustajaa. SYLin viidestätoista jutusta kahdeksaan on haastateltu, seitsemässä käytännössä vain mainittu nimeltä ja yhdessä viitattu tiedotteeseen. Yhdessä maininnassa oli myös linkki suoraan SYLin tiedotteeseen, vaikka sitä ei otsikkoa enempää jutussa käsiteltykään.

Huomiota voi kiinnittää myös siihen, milloin on pyydetty kommenttia vain toisen järjestön edustajalta. Se juttu, jossa vain SAMOK on mainittu ja SAMOKin edustajaa on haastateltu, kosketti ainoastaan ammattikorkeakoulun opiskelijoita.

Kuitenkin niissä jutuissa, joissa vain SYL on mainittu ja SYLin edustajaa on haastateltu, on kolme, jotka liittyvät yliopisto-opiskelijoiden lisäksi myös ammattikorkeakoulujen opiskelijoihin.

Yksi näistä jutuista käsittelee hallituksen tavoitetta nostaa korkeakoulutettujen nuorten aikuisten osuus mahdollisimman lähelle viittäkymmentä prosenttia ennen vuotta 2030. Tässä jutussa on kuitenkin haastateltu ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arenea, joten myös ammattikorkeakoulut ovat jutussa edustettuina.

Toinen jutuista käsittelee sitä, millaisia ajatuksia kehysriihi herättää kansalaisissa. Tällöin SYLin hallitus on ollut valtioneuvoston juhlahuoneiston edessä osoittamassa mieltään. Jutusta ei käy ilmi, onko SAMOKin edustajia ollut paikalla. Jutussa on kuitenkin haastateltu Helsingin keskustassa liikkuvia ihmisiä, joten on mahdollista, ettei SAMOK ole sattunut olemaan paikalla ainakaan toimitajan kanssa samaan aikaan.

Kolmas juttu käsittelee pääkaupunkiseudun opiskelijoiden huolta toimeentulostaan. Juttuun kuuluvissa videoissa on haastateltu myös opiskelijoita, mutta niissä ei mainita, ovatko haastateltavat yliopiston vai ammattikorkeakoulun opiskelijoita.

7 HAASTATTELUT

Tässä luvussa ja kirjoitan SAMOKIN viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija Aleksi Airaksisen ja SYLin viestintäasiantuntija Antti Kiven vastaukset haastattelukysymyksiin, jotka löytyvät liitteestä 1.

7.1 SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija

SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntija Aleksi Airaksisen mukaan SAMOK viestii pääsääntöisesti sähköisissä kanavissa. SAMOK viestii nettisivuillaan, uutiskirjeillä, Slack-pikaviestipalvelussa, sosiaalisessa mediassa ja suorana mediaviestintänä.

Uutiskirjeitä SAMOKilla on neljä. Yksi uutiskirjeistä lähtee opiskelijakunnille kerran kuukaudessa, AMK-uutiskirje lähtee neljä kertaa vuodessa ammattikorkeakouluissa toimiville opiskelijajärjestöille, pari kertaa vuodessa Brysseliin ja lisäksi alumneille on oma uutiskirje. Slack-aviestipalvelua käytetään sisäisesti sekä toimiston että opiskelijakuntien kanssa.

Sosiaalisessa mediassa pääkanavana on Instagram. Aiemmin se oli Facebook, mutta nykyään Facebookiin jaetaan sisältö samalla kun Instagramiin. Myös X (entinen Twitter) keräsi aiemmin hyvin yleisöä, mutta nyt sen käytöstä on luovuttu. Threadsia käytetään vähän, mutta se ei ole vielä noussut yhtä merkittäväksi kuin Twitter oli aikoinaan. Tällä hetkellä SAMOKissa keskitytään erityisesti lyhytvideosisältöjen tekemiseen sekä TikTokiin että Instagram reelseihin. LinkedInissä viestintä painottuu erityisesti rekrytointeihin liittyvissä asioissa.

Mediaviestintää SAMOK tekee sekä tiedotteiden avulla että tarjoamalla juttuideoita toimittajille. Tiedotteiden jakeluun käytetään ePressi-palvelua.

Airaksinen kokee, että SAMOKin medianäkyvyys on ”ihan OK”, mutta mediassa voisi näkyä enemmänkin. Medianäkyvyyteen hän kokee vaikuttavan esimerkiksi sen, kuinka nuori järjestö SAMOK on verrattuna SYLiin. Airaksinen pohtii myös toimittajan taustan vaikutusta näkyvyyteen seuraavasti:

Uskon, että myös se, onko toimittaja yliopisto- vai AMK-taustainen, vaikuttaa paljon siihen, että pyytääkö kommenttia meiltä, SYLiltä vai molemmilta.

Lisäksi hän nostaa esiin:

Tässä tulee ehkä esiin myös se, millainen on ammattikorkeakoulutuksen arvostus yhteiskunnassa laajemmin.

Airaksisen mukaan SAMOK ja SYL viestivät hyvin samoilla tavoin, lähettävät suunnilleen saman verran tiedotteita ja tarjoavat juttuja toimittajille. Hän kokee, että molemmilta löytyy myös hyviä toimittajaverkostoja. SAMOKin osalta toimittajat tarttuvat hyvin tarjottuihin juttuaiheisiin, vaikka voisivat tarttua niihin useamminkin.

Kaikkia kannanottoja ei Airaksisen mukaan tehdä sen takia, että media tarttuisi niihin, vaan kannanottojen tekemiseen on myös monia muita syitä. Osa kannanotoista tehdään esimerkiksi vain vaikuttamistyön tueksi. Tapauskohtaisesti mietitään, kuinka laajalle kannanotto lähetetään.

SAMOK seuraa omaa medianäkyvyyttään mediaosumien määrällä ja laadulla LianaMonitorin avulla. Laadusta Airaksinen kertoo:

Jos on esimerkiksi viisi juttua, joissa mainitaan SAMOK yhdessä virkkeessä, versus että on yksi juttu, joka perustuu median tekemään haastatteluun tai meidän tekemäämme kannanottoon, on jälkimmäinen paljon arvokkaampi.

Lisäksi seurataan, onko juttu julkaistu suuressa valtakunnallisessa mediassa vai jossain pienemmässä mediassa. Myös sitä seurataan, kuinka monessa mediassa lähetetyt tiedotteet menevät läpi.

7.2 SYLin viestintäasiantuntija

SYLin viestintäasiantuntija Antti Kiven mukaan SYL viestii ensisijaisesti sosiaalisessa mediassa, jossa käytössä on eniten Instagram. Myös Facebookia käytetään välillä. LinkedIniä käytetään työnantajana. Aikaisemmin X (entinen Twitter) oli tärkeä kanava, mutta ei enää. Threadsia ei ole vielä käytetty juurikaan.

Medialle ja sidosryhmille SYL viestii tiedotteilla ja kannanotoilla. Mediaan ollaan yhteydessä myös suoraan. Myös sidosryhmiin ollaan yhteydessä suoraan, mutta se on Kiven mukaan erilaista viestintää. Uutiskirje lähetetään sen tilaajille ja alumnelle. Lisäksi Kivi kertoo:

Sellaista SYLin nimiin tapahtuvaa viestintää on tietysti kaikissa erilaisissa yhteyksissä, jossa meidän tyyppimme tapaavat ihmisiä ja kertovat tavoitteistamme.

Kivi kokee SYLin medianäkyvyyden olevan hyvä ja sekä SYLin että SYLin ja SAMOKin yhdessä näkyvän hyvin korkeakouluopiskelijoita koskevissa asioissa. Hänen mielestään se on tärkein asiayhteys, jossa järjestöjen tuleekin näkyä. SYL näkyy Kiven mukaan niissä yhteyksissä hyvin korkeakouluopiskelun asiantuntijana.

Kiven mukaan toimittajat tarttuvat suhteellisen hyvin heidän tarjoamiinsa juttuvinkeihin. Yleensä parhaat jutut säästetään juttuvinkeiksi ja siksi ne ovat myös kiinnostavia. Yleisin tapa, jolla SYL näkyy uutisissa, on se, että toimittajat ovat SYLiin yhteydessä jonkin uutisen yhteydessä ja poimivat SYLin kantoja osaksi juttua.

SYLin medianäkyvyyteen Kivi uskoo vaikuttavan ensisijaisesti sen, että SYL on korkeakoulutuksen asiantuntija yliopisto-opiskelijoiden osalta, joten se on ensisijainen taho ottaa yhteyttä aiheeseen liittyvissä kysymyksissä. SYL on myös vanha järjestö, mikä tekee siitä tutun monille yhteiskunnallisia asioita seuraaville. Kivi huomauttaa:

Sanoisin, että meidän näkyvyyteemme vaikuttaa tietysti myös se, että me itse pyrimme näkymään aktiivisesti ja olemaan yhteyksissä meitä koskevissa asioissa, otamme niihin kantaa ja toimimme proaktiivisesti.

Medianäkyvyyttään SYL mittaa esimerkiksi keräämällä sosiaalisen median peruslukuja talteen kuukausittain ja vertailemalla niitä. Vertailua tehdään erityisesti pohdittaessa kuukausittaista vaihtelua sen pohjalta, mitä on edellisessä kuussa tehnyt. Lisäksi tarkastellaan, onko siellä jotain sellaista, mikä on kerännyt erityisen paljon näkyvyyttä ja mikä siinä on onnistunut. Kivi kertoo:

Ei sillä tavalla stressata sitä, että se luku olisi koko ajan sama, vaan tehdään myös sellaista laadullista analyysia siitä.

Uutismedioista SYL mittaa sitä, missä medioissa osumia on. Kiven mukaan SYL pyrkii näkymään ennen kaikkea laajoissa ja valtakunnallisissa julkaisuissa, jotta uutiset tavoittaisivat mahdollisimman laajan yleisön. Vuosittain seurataan myös mediaosumien määrää.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa käsittelen määrällisen ja laadullisen analyysin tuloksia. Lisäksi kerron tutkimuksen haasteista ja pohdin mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

8.1 Miksi SYL näkyy SAMOKia enemmän?

Ennakkoon oletin sekä SAMOKin että SYLin näkyvän laajasti asiantuntijaroolissa korkeakouluopiskelijoita koskevassa uutisoinnissa. Lisäksi uskoin SYLin näkyvän järjestöistä jonkin verran enemmän. Järjestöjen näkyminen onkin melko hyvää, mutta silti ne mainitaan vain reilussa kolmasosassa aineiston jutuista.

Analyysistä paljastuu selvästi, että SYL on mainittuna uutisissa huomattavasti SAMOKia useammin. Tuloksien suuret erot ovat ennakko-oletuksestani huolimatta hieman yllättäviä, sillä suurin ero yhdistysten välillä on se, edustavatko ne ammattikorkeakoulun vai yliopiston opiskelijoita.

Osittain SYLin suurempaa näkyvyyttä selittää varmasti SYLin pidempi historia. SYL on yli satavuotias järjestö, kun taas SAMOKilla on ikää vasta noin kolmekymmentä vuotta. Pitkän historiansa vuoksi SYL on ehtinyt kasvattaa tunnettavuuttaan sekä vakiinnuttaa asemaansa yliopisto-opiskelun asiantuntijana. Tätä ajatusta puoltaa myös molempien haastateltujen ajatukset järjestöjen medianäkyvyydestä.

Näkyvyyteen ja tunnettavuuteen voi vaikuttaa osaltaan myös jäsenten määrä. Vaikka ammattikorkeakouluopiskelijoita on enemmän kuin yliopisto-opiskelijoita, suurin osa ammattikorkeakouluopiskelijoista ei ole opiskelijakunnan jäseniä. On todennäköisempää, että tavallinen, ylioppilaskuntaan kuuluva yliopisto-opiskelija tietää, mikä on SYL, kuin että tavallinen, opiskelijakuntaan kuulumaton ammattikorkeakouluopiskelija tietäisi, mikä on SAMOK.

Kun uutisessa käsitellään valtakunnallisia, korkeakouluopiskelijoita koskevia aiheita, molemmat järjestöt tunnistetaan hyvin asiantuntijoiksi. Tarkastellessani juttuja, joissa vain SYL mainitaan, huomasin, että ainoastaan yksi uutisista oli

sellainen, jossa olisi voinut olla paikallaan, että SAMOKin ja SYLin rooli olisi ollut yhtä suuri. Kyseinen juttu käsitteli pääkaupunkiseudun opiskelijoiden huolta toimeentulostaan.

Haastatteluiden perusteella voi sanoa, että järjestöt viestivät hyvin samankaltaisesti. Ero järjestöjen näkyvyyden välillä ei siis todennäköisesti johdu merkittävästi järjestöjen omasta viestinnästä, vaan toimittajien tekemistä päätöksistä. Kuitenkin SYLin viestinnän asiantuntija huomauttaa viestintään liittyvän myös sen, että SYLin edustajat tapaavat ihmisiä ja kertovat SYLin tavoitteista. Lisäksi hän nostaa esiin järjestön oman aktiivisuuden. SYLin mediaosumia ja haastatteluiden määrää lisääkin esimerkiksi uutiset SYLin hallituksen tempauksista kehysriihien aikaan.

Eroa järjestöjen näkyvyydessä selittää enemmän juttujen aiheiden tai taustamateriaalien lähteiden valinta kuin järjestöjen rooli asiantuntijoina. Mielestäni on huomionarvoista esimerkiksi se, että SYLin uudesta puheenjohtajasta julkaistiin lyhyt henkilöjuttu, mutta SAMOKin uutta puheenjohtajaa ei huomioitu millään tavalla. Useammassa jutussa oli käytetty lähteenä SYLin tietoja esimerkiksi opiskelijoiden toimeentuloon liittyen. SYLin näkymistä selittää osaltaan myös yliopisto-opiskelijoiden perinteet ja tarkastellussa aikavälissä kiivaana käynyt yliopistojen rasismikeskustelu. Toisaalta vastaavia avauksia voisi löytyä myös ammattikorkeakoulujen puolelta.

Yliopisto-opiskelijoilla, joita SYL edustaa, on vahvoja perinteitä. Nämä perinteet usein kiinnostavat ja näkyvät ulospäin, joten ne vaikuttavat luonnollisesti myös uutisointiin. Ammattikorkeakoulujen historia on huomattavasti lyhyempi, joten samanlaisia perinteitä ei ehkä ole ehtinyt muodostua tai niitä ei välttämättä tunnisteta. Muutamia mainintoja SYL saikin nimenomaan jutuista, jotka käsittelivät esimerkiksi sitsilaulujen sanoja tai ylioppilaslehtien rahoitusta.

Jonkin verran vaikutusta järjestöjen tunnettavuuteen on varmasti myös sillä, että SYLin alumneja on toiminut aikojen saatossa ja toimii edelleen merkittävässä roolissa valtakunnallisella tasolla. Esimerkiksi tämänhetkinen pääministeri Petteri Orpo on toiminut SYLin pääsihteerinä (Orpo 2023). SAMOKin viestinnän ja palvelutoiminnan asiantuntijan kommentti siitä, että sillä, onko toimittaja

ammattikorkeakoulu- vai yliopistotaustainen, vaikuttaa siihen, kummalta järjestöltä pyytää kommenttia, pitää todennäköisesti myös paikkansa. Yliopistotaustaisille toimittajille myös yliopisto-opiskelijoiden arki on tutumpaa ja ammattikorkeakoulutaustaisille ammattikorkeakouluopiskelijoiden arki, mikä voi vaikuttaa juttuaiheiden ideointiin. Lisäksi varmasti vaikuttaa se, kuinka kauan toimituksessa on työskennellyt ammattikorkeakoulu- tai yliopistotaustaisia työntekijöitä.

Eräs aineiston uutisista käsittelee sitä, kuinka ammattikorkeakouluopiskelijat eivät koe, että heidän tutkintoaan pidettäisiin samassa arvossa yliopistotutkinnon kanssa. Uskon, että yleiset ennako-oletukset ja asenteet ammattikorkeakoulusta kohtaan vaikuttavat myös uutisointiin. Saman nosti esiin myös SAMOKin asiantuntija.

Ero haastattelujen määrässä selittyy loogisesti, sillä SYL mainitaan useammassa jutussa. Erot haastatteluissa tulevat nimenomaan jutuista, joissa on mainittu ainoastaan toinen yhdistys. Samoin mainintojen määrä selittää sen, miksi molemmat järjestöt näkyvät kahden jutun kuvissa ja yksin SYL kolmen jutun kuvissa.

8.2 Mitä jutuissa nousee esiin?

Analyysin pohjalta voi todeta, että jutuissa, joissa mainitaan vähintään toinen järjestöistä, toistuu muutamia samoja kehyksiä. Näitä kehyksiä ovat politiikka, opiskelijaelämä ja talous. Mainittujen kehyksien lisäksi useissa jutuissa asiasanoina voisi käyttää seuraavia: opiskelijoiden toimeentulo, hallituksen päätökset ja sosiaaliturva.

Jutut, joissa SAMOK ja SYL mainitaan, on kirjoitettu opiskelijoiden näkökulmasta ja ne suhtautuvat opiskelijoihin myönteisesti. Useiden juttujen sävy olisi todella erilainen, mikäli ne olisi tehty esimerkiksi valtion talouden näkökulmasta. Pelkkien lukujen sijaan jutuissa pyrittiin usein tuomaan esiin, kuinka suuresti esimerkiksi hallituksen kaavailemat leikkaukset vaikuttavat opiskelijoihin. Tämä näyttää hyvältä myös opiskelijoiden edunvalvontajärjestöjen toiminnan kannalta.

Ne jutut, joissa on mainittu ainoastaan SAMOK, keskittyvät lähes kokonaan vain yhden aiheen ympärille. Toisaalta se, että SAMOKin organisoima ja

opiskelijakuntien toteuttama mielenilmaus ylitti uutiskynnyksen useammalla paikakunnalla, kertoo ammattikorkeakoulujen merkityksestä alueellisesti. Tästä voi päätellä, että vaikka ammattikorkeakoulut itsessään on paikallisesti merkittäviä ja näkyviä, on SAMOK valtakunnallisena järjestönä kuitenkin suhteellisen tuntematon. Ainoastaan SYLiä koskevien juttujen aiheet ja juttutyypit vaihtelivat enemmän keskenään. Näitä aiheita käsittelin jo aiemmin pohtiessani, miksi SYL näkyy SAMOKia enemmän uutisissa.

Vertaillen juttuja, joissa näkyy vain toinen järjestöistä, suuri ero tulee myös siinä, minkä verran järjestöt näkyvät. Siinä, missä SAMOKin edustajaa oli haastateltu yhdessä jutussa, oli SYLin edustajia haastateltu kahdeksaan juttuun. Myös molemmat asiantuntijat toivat haastattelussa esiin, että yhdessä virkkeessä mainitsemista arvokkaampaa on se, jos jutussa on joko käytetty järjestön tiedotetta tai haastateltu järjestön edustajaa.

Erot juttujen kuvituksessa riippuvat juttujen aiheista. Molemmissa jutuissa, joiden kuvassa on molemmat järjestöt, on käytetty samaa kuvaa järjestöjen puheenjohtajista. Kuvan lähteenä on SYLin kuvapankki. Kuvissa, joissa on vain SYL, kaksi kuvista on Ylen toimittajan ottamia. Kyseiset jutut liittyivät SYLin tempauksiin valtiovarainministeriön ja Smolna-rakennuksen edessä. SYLin puheenjohtajasta kirjoitetun henkilöjutun kuva on SYLin edustajan liittokokouksessa ottama.

Mielestäni tarkastellessa juttujen uutiskärkeä korostuu se, että järjestöt nähdään nimenomaan asiantuntijoina. Harvassa jutussa uutiskärki liittyy suoraan järjestöihin, mikä kertoo siitä, että järjestöjä on todennäköisesti haastateltu aiheesta tai järjestöjen tuottamaa materiaalia on käytetty taustatietona jutun kirjoittamisessa. Vaikka esimerkiksi SAMOKin jutuissa korostuvat mielenilmaukset ovat SAMOKin organisoimia, ovat opiskelijakunnat olleet järjestämässä ne. SAMOK on näissä jutuissa ollut lähinnä vain mainintana tai asiantuntijana avaamassa mielenilmauksen taustoja.

8.3 Tutkimuksen haasteita ja jatkotutkimusaiheita

Jo tutkimuksen alkuvaiheessa haasteeksi nousi Ylen hakukoneen epätäydellisyys. Hakusanalla ”korkeakouluopiskelijat” löytyi kyllä 46 juttua, mutta vain

harvassa niistä mainittiin SAMOK tai SYL, ja osassa korkeakouluopiskelijat mainittiin vain sivulauseessa. Tästä syystä lisäsin hakusanoiksi myös ”Suomen opiskelijakuntien liitto” ja ”Suomen ylioppilaskuntien liitto”. Tällöin aineistoa löytyi lisää ja kyseiset jutut käsittelivät edelleen korkeakouluopiskelijoita. On siis mahdollista, että aineiston ulkopuolelle on jäänyt korkeakouluopiskelijoita koskevia uutisia, jotka eivät löytyneet hakusanoilla.

On myös mahdollista, että joitain SAMOKia koskevia uutisia on jäänyt aineiston ulkopuolelle, sillä vielä viimeisellä hakusanalla ”ylioppilaskuntien liitto” löytyi aineistosta puuttuva juttu, jossa SAMOK on mainittu. Tämä johtui siitä, ettei järjestön koko nimeä ollut avattu juttuun. Lyhenteiden ottaminen mukaan hakusanoiksi puolestaan olisi tehnyt aineiston keräämisestä erittäin hankalaa, sillä hakusanalla ”SYL” olisi Ylen hakukone tarjonnut myös kaikki jutut, joissa mainitaan syl-alkuinen sana, kuten syli tai sylki. Molemmat järjestöt seuraavat mediaosumiaan, joten järjestöjen keräämiä tietoja olisi voinut hyödyntää sen sijaan, että kerää aineiston itse.

Aiheesta voisi tehdä jatkotutkimuksia. Opinnäytetyössäni käsittelyssä on vain Ylen uutiset, mutta mukaan voisi ottaa myös kaupallisen median toimijoita. Tällöin voisi analyysin lisäksi vertailla, onko SAMOKin ja SYLin näkymisessä uutisoinnissa eroa Ylen ja kaupallisen median välillä. Lisäksi vertailua voisi tehdä valtakunnallisen ja paikallisen uutismedian välillä tai eri kaupunkien julkaisuiden välillä.

Lisäksi molempien järjestöjen viestintää voisi tutkia omina kokonaisuuksinaan. Tässä tutkimuksessa voisi esimerkiksi selvittää, kuinka suuri osa järjestön tiedotteista päätyy uutisiksi ja selvittää, kuinka järjestön viestintää voisi kehittää entisestään. Tutkimuksessa käsittelyyn voisi ottaa myös erityisesti sosiaalisen median kanavat, joilla asiantuntijoiden haastatteluiden perusteella on merkittävä rooli molempien järjestöjen viestinnässä.

Yksi vaihtoehto tutkimukselle olisi myös selvittää syitä järjestöjen näkyvyyden eroille haastatteleamalla toimittajia. Haastatteluilla voitaisiin selvittää, kuinka monelle toimittajalle SYL tai SAMOK on tuttu, onko toimittajilla taustaa järjestöissä

toimimisesta, millainen on toimittajien oma koulutustausta ja mikä saa toimittajan tarttumaan järjestöjen tarjoamiin juttuaiheisiin.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Luettavissa: <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2014/932/ajantasa/2024-11-22/fin>. Luettu 9.5.2025.

Arene 2023. Ammattikorkeakoulut. Luettavissa: <https://arene.fi/ammattikorkeakoulut/>. Luettu 1.12.2024.

European Student Union 2025. Finland – SYL – National Union of University Students in Finland. Luettavissa: <https://esu-online.org/members/finland-syl/> Luettu 16.3.2025.

Hellsten, J. 2001. SYL:n opintotukitaistelu 1965–1971: Opintotukikomiteasta opintotuen kokonaislainsäädäntöön. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta. Tiivistelmä luettavissa: <http://hdl.handle.net/10138/10957>. Luettu 12.4.2025.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2022. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus. E-kirja. Luettu 21.4.2025.

Karvonen, E. 2000. Tulkintakehys (frame) ja kehystäminen. Media & viestintä, 23, 2. Luettavissa: <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/61529>. Luettu 9.5.2025.

Kaukio, A. 2020. "Voi raukkaparkaa – hän on yliopisto-opiskelija": Kehysanalyysi Suomen ylioppilaskuntien liiton kannanottoa ironisoivan kolumnin herättämästä keskustelusta. Kandidaatintutkielma. Tampereen yliopisto, informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta. Luettavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202004243693>. Luettu 28.4.2025.

Kekkonen, A. 2016. #Koulutuslupaus: Opiskelijajärjestöjen kampanjointi sosiaalisessa mediassa Suomen vuoden 2015 eduskuntavaalien yhteydessä. Pro gradu -tutkimus. Helsingin yliopisto, valtiotieteellinen tiedekunta. Luettavissa: <http://hdl.handle.net/10138/160674>. Luettu 28.4.2025.

Kuutti, H. 2012. Mediasanasto. MediaDoc Oy. WS Bookwell Oy. Jyväskylä.

Laurila, A. 2021. Strategian jalkauttaminen ja strateginen johtaminen järjestössä: case Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK ry. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, liiketalouden tutkinto-ohjelma. Luettavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202104235583>. Luettu 28.4.2025.

Mäkelä, E. 2011. Enemmän vuoropuhelua kaikkien kesken: Selvitys Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liiton järjestämistä tapahtumista. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu, kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma. Luettavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2011053110484>. Luettu: 28.4.2025.

Nieminen, M. 2019. Korkeakouluopiskelijoiden elämä ja opintososiaaliset kysymykset SYL:n lyhytelokuvan representoimana vuonna 1953. Turun yliopisto. Luettavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021042826755>. Luettu: 28.4.2025.

Orpo, P. 2023. Kuka minä olen. Luettavissa: <https://www.petteriorpo.fi/petteri-2/>. Luettu: 4.5.2025.

Sanomalehtien liitto. 2014. Uutisten lukutaito – miten lukea analyttisesti sanomalehteä? Sanomalehti opetuksessa -toiminta. Luettavissa: <https://www.uutismediakasvatus.fi/wp-content/uploads/sites/4/2020/10/uutistenlukutaito.pdf>. Luettu: 21.4.2025.

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK. 2021. Tukea ja tekoja opiskelijan tulevaisuuden eteen. Luettavissa: <https://www.esitteemme.fi/samok/WebView/>. Luettu: 1.12.2024.

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK. 2023a. Opiskelijakunnat. Luettavissa: <https://samok.fi/opiskelijakunnat/>. Luettu: 2.12.2024.

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK. 2023b. Tiedote: SAMOKin hallitus vuodelle 2024 on valittu – puheenjohtajaksi Lauri Kujala Jyväskylästä. Luettavissa: <https://samok.fi/samok-viestii/tiedote-samokin-hallitus-vuodelle-2024-on-valittu-puheenjohtajaksi-lauri-kujala-jyvaskylasta/>. Luettu: 4.5.2025.

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK. 2025a. Etusivu. Luettavissa: <https://samok.fi/>. Luettu 21.4.2025.

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK. 2025b. Historia. Luettavissa: <https://samok.fi/historia/>. Luettu 6.5.2025.

Suomen Ylioppilaskuntien liitto. 2025. Opiskelijat paremman huomisen puolesta. Luettavissa: <https://syl.fi/vaikuttaminen/>. Luettu: 2.12.2024.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki. E-kirja. Luettu 15.4.2025.

Uutismedian liitto. 2025a. Artikkelit. Juttutyypit. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/artikkeli/>. Luettu: 4.5.2025.

Uutismedian liitto. 2025b. Henkilöjuttu. Juttutyypit. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/henkilojuttu/>. Luettu: 4.5.2025.

Uutismedian liitto. 2025c. Asiahaastattelu. Juttutyypit. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/asiahaastattelu/>. Luettu: 4.5.2025.

Uutismedian liitto. 2025d. Uutinen. Juttutyypit. Luettavissa: <https://juttutyypit.fi/juttutyypit/uutinen/>. Luettu: 21.4.2025.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa – Määrällisen tutkimuksen perusteet. Tammi. Helsinki.

Yliopistolaki 558/2009. Luettavissa: <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2009/558/ajantasa/2024-11-22/fin>. Luettu 9.5.2025.

TUTKIMUSAINEISTO

- Uutinen 1: <https://yle.fi/a/74-20053484>
Uutinen 2: <https://yle.fi/a/74-20051557>
Uutinen 3: <https://yle.fi/a/74-20095237>
Uutinen 4: <https://yle.fi/a/74-20077217>
Uutinen 5: <https://yle.fi/a/74-20052475>
Uutinen 6: <https://yle.fi/a/74-20049263>
Uutinen 7: <https://yle.fi/a/74-20099951>
Uutinen 8: <https://yle.fi/a/74-20097825>
Uutinen 9: <https://yle.fi/a/74-20051706>
Uutinen 10: <https://yle.fi/a/74-20084704>
Uutinen 11: <https://yle.fi/a/74-20076547>
Uutinen 12: <https://yle.fi/a/74-20052347>
Uutinen 13: <https://yle.fi/a/74-20086469>
Uutinen 14: <https://yle.fi/a/74-20064617>
Uutinen 15: <https://yle.fi/a/74-20084140>
Uutinen 16: <https://yle.fi/a/74-20076813>
Uutinen 17: <https://yle.fi/a/74-20051693>
Uutinen 18: <https://yle.fi/a/74-20087360>
Uutinen 19: <https://yle.fi/a/74-20106344>
Uutinen 20: <https://yle.fi/a/74-20084033>
Uutinen 21: <https://yle.fi/a/74-20062480>
Uutinen 22: <https://yle.fi/a/74-20100987>
Uutinen 23: <https://yle.fi/a/74-20056824>
Uutinen 24: <https://yle.fi/a/74-20053080>
Uutinen 25: <https://yle.fi/a/74-20069053>
Uutinen 26: <https://yle.fi/a/74-20079307>
Uutinen 27: <https://yle.fi/a/74-20080325>
Uutinen 28: <https://yle.fi/a/74-20059242>
Uutinen 29: <https://yle.fi/a/74-20081262>
Uutinen 30: <https://yle.fi/a/74-20080475>
Uutinen 31: <https://yle.fi/a/74-20073140>
Uutinen 32: <https://yle.fi/a/74-20069875>

Uutinen 33: <https://yle.fi/a/74-20097627>
Uutinen 34: <https://yle.fi/a/74-20049583>
Uutinen 35: <https://yle.fi/a/74-20050618>
Uutinen 36: <https://yle.fi/a/74-20085443>
Uutinen 37: <https://yle.fi/a/74-20051747>
Uutinen 38: <https://yle.fi/a/74-20049220>
Uutinen 39: <https://yle.fi/a/74-20053435>
Uutinen 40: <https://yle.fi/a/74-20069606>
Uutinen 41: <https://yle.fi/a/74-20096832>
Uutinen 42: <https://yle.fi/a/74-20053005>
Uutinen 43: <https://yle.fi/a/74-20087389>
Uutinen 44: <https://yle.fi/a/74-20089504>
Uutinen 45: <https://yle.fi/a/74-20052452>
Uutinen 46: <https://yle.fi/a/74-20085987>
Uutinen 47: <https://yle.fi/a/74-20079798>
Uutinen 48: <https://yle.fi/a/74-20084042>
Uutinen 49: <https://yle.fi/a/74-20078753>
Uutinen 50: <https://yle.fi/a/74-20050113>
Uutinen 51: <https://yle.fi/a/74-20055162>
Uutinen 52: <https://yle.fi/a/74-20051977>
Uutinen 53: <https://yle.fi/a/74-20052058>
Uutinen 54: <https://yle.fi/a/74-20051914>
Uutinen 55: <https://yle.fi/a/74-20051891>
Uutinen 56: <https://yle.fi/a/74-20107933>
Uutinen 57: <https://yle.fi/a/74-20050767>
Uutinen 58: <https://yle.fi/a/74-20060961>
Uutinen 59: <https://yle.fi/a/74-20108612>
Uutinen 60: <https://yle.fi/a/74-20084184>
Uutinen 61: <https://yle.fi/a/74-20049997>
Uutinen 62: <https://yle.fi/a/74-20053681>
Uutinen 63: <https://yle.fi/a/74-20085270>
Uutinen 64: <https://yle.fi/a/74-20059870>
Uutinen 65: <https://yle.fi/a/74-20049029>
Uutinen 66: <https://yle.fi/a/74-20083660>

Uutinen 67: <https://yle.fi/a/74-20097813>

Uutinen 68: <https://yle.fi/a/74-20061598>

Uutinen 69: <https://yle.fi/a/74-20087455>

Uutinen 70: <https://yle.fi/a/74-20063224>

Uutinen 71: <https://yle.fi/a/74-20086575>

Haastattelut:

Kasvotusten haastattelu 5.5.2025. Haastateltava Antti Kivi, haastattelija Taru Kyllönen. Haastattelu nauhoitettu ja nauhoite opinnäytetyön tekijän hallussa.

Kasvotusten haastattelu 6.5.2025. Haastateltava Aleksi Airaksinen, haastattelija Taru Kyllönen. Haastattelu nauhoitettu ja nauhoite opinnäytetyön tekijän hallussa.

LIITE 1

Haastattelukysymykset Antti Kivelle ja Aleksi Airaksiselle.

1. Miten ja missä järjestösi viestii?
2. Millaiseksi koet järjestösi medianäkyvyyden?
3. Miten koet, että toimittajat tarttuvat tarjoamiinne juttuaiheisiin?
4. Minkä asioiden uskot vaikuttavan medianäkyvyyteenne?
5. Miten mittaatte medianäkyvyyttänne?